

Slovník českých synonym a antonym – Lingea EasyLex2

Ing. Miroslav HEROLD, CSc.

Elektronické dvoujazyčné slovníky nakladatelství Lingea znají návštěvníci Jeronýmových výstav a čtenáři ToPu již delší dobu. Nyní Lingea přichází s novým typem slovníku, který usnadní práci překladatele na poli rodného jazyka – se slovníkem synonym a antonym.

Slovník

Elektronický slovník je prodáván společně s tištěnou verzí, která však má menší počet hesel. Elektronické zpracování umožnilo zařazení kromě heslového slova všech odvozených tvarů – u adjektiv příslovce a abstraktní podstatná jména, u sloves slovesná podstatná a přídavná jména, nedokonavé tvary utvořené od dokonavých a naopak, tvary reflexivní. Tištěný slovník obsahuje na 576 stránkách 33 000 hesel a 120 000 synonym, zatímco elektronická verze má 65 000 hesel a 215 000 synonym. Antonym je 48 000.

Jako srovnávací slovník bylo nutné vzít Slovník spisovné češtiny (dále jen SSC) z nakladatelství Academia, protože slovník synonym alespoň přibližně stejného kalibru není dostupný. Ale i tento tlustý slovník vykázal větší odchylky do mínusu než do plusu. Porovnání obvyklé = 10 sekvencí po 10 heslech, sledování co z obsahu synonymického slovníku není v SSC a naopak. SSC neměl 18%, synonymický slovník neznal jen 3%. Toto řešení bylo jen nouzové, protože každý z těchto slovníků má jiný účel. Chtěl jsem jen ověřit rozsah tohoto elektronického slovníku.

Funkce - rozhraní

Přestože uživatelské rozhraní vyhlíží skromně (viz Obr. 1.), nabízí uživatelskou pohodu díky vestavěným funkcím, které jsou převzaty z mnohem větších (a dražších) slovníků Lingea Lexicon.

Jedná se o:

- a) **Mouse-Over** = nájezd myši – Tato funkce je v SW poměrně nová. Co umí? Dříve jsme při hledání nějakého slova museli slovo zvýraznit, okopírovat do schránky. Lepší slovníky pak reagovaly rovnou na obsah schránky, v případě těch primitivnějších bylo nutno ještě obsah schránky vložit do dotazovacího okna. Nájezd myši tento postup zkracuje na nejvyšší možnou míru: stačí nastavit kurzor na hledané slovo a EasyLex jej automaticky považuje za dotaz a dává odpověď – pokud ji zná. Tato funkce spolupracuje s pestrou paletou aplikací, kde se v té či oné podobě vyskytuje text: MS Office, OpenOffice, Wordpad, Notepad, Internet Explorer, Firefox, Adobe Acrobat a další, které již nebyl čas vyzkoušet. Funkce spolupracuje s další funkcí, usnadňující uživateli život -
- b) **Tvaroslovné hledání** – která vyhledá podle libovolného tvaru v textu se nacházejícím nejbližší výskyt ve slovníku. Funguje skutečně bezchybně, zkoušel jsem její algoritmy nachytat např. na přechodnicích, zvládl ale jak přítomné, tak i minulé přechodníky. (např. odešel)
- c) **Hledání bez diakritiky** (např. text obsahuje „reznik“ namísto „řezník“) – usnadní život při použití navazujícím na e-mail. Jedinou zvláštností při práci s textem bez nabodeniček je, že nabodeničkový text přeneše funkce Mouse-over ihned, zatímco text bez nabodeniček se přeneše do dotazovacího okénka a pak musíme ještě klepnout na klávesu „Najít ve slovníku“.

Pokud uživateli nevyhovuje z nějakého důvodu nájezd myši, lze nastavit výběr na kombinaci CTRL/ALT + některé tlačítko myši.

Život uživatele brýlí příjemní i další funkce – velikost zobrazovaného písma v rozsahu od 6 do 20 bodů, či volba písma. Pokud je dokument, který zpracováváme přes celou obrazovku, lze použít nastavení „Vždy navrchu“ a do některého rohu si můžeme přišpendlit okénko slovníku, abychom na něj neustále viděli.

Závěr

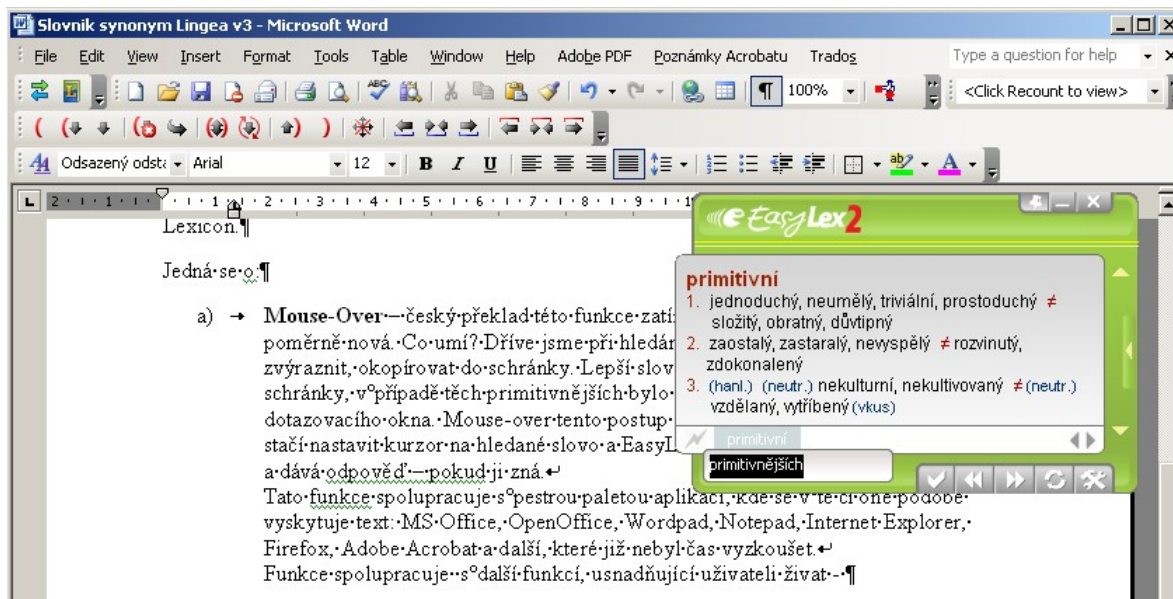
Slovník ukazuje bohatost češtiny a pomáhá překladatelům vyvarovat se nadužívání módních cizích slov (manažer, virtuální), dokáže zpestřit a obohatit individuální slovní zásobu o mnoho zajímavých, ale i neotřelých synonym či antonym. V kontextu české nabídky elektronických slovníků je jeho cena velmi přitažlivá.

Výrobce/poskytl:

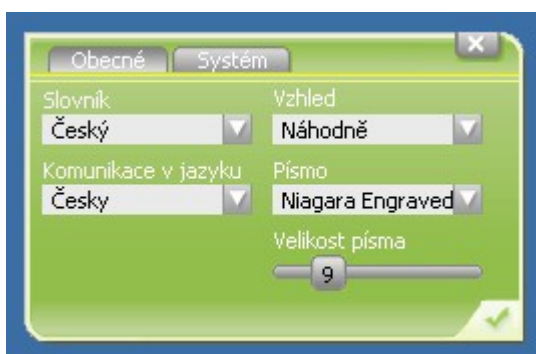
LINGEA s.r.o., Palackého 35, Brno tel.: 541 233 160

info@linge.cz , www.linge.cz

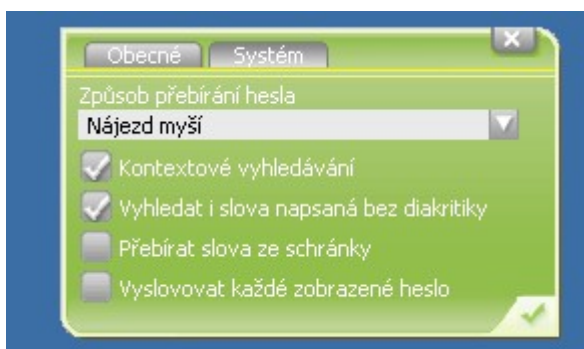
Cena knihy s CD, včetně DPH: 390.- Kč.

Obr. 1: Hlavní okno slovníku „přišpendlené“ nad dokumentem ve Wordu

Obr. 2: Nastavení možností písma – typ + velikost

Obr. 3: Nastavení způsobu přebírání hesla